

Kammarrätten

Omskolning med anledning av gymnasiereform

W var adjunkt i latin och historia vid ett kommunalt gymnasium. Vid genomförandet av gymnasiereformen skulle undervisningen i de båda ämnena nedsäckas. Undervisningen i latin skulle då i första hand förbehållas en ordinarie lektor vid skolan. W hade för att bibehålla full undervisning och full lön varit tvungen att förvärva undervisningskompetens i ett tredje ämne, nämligen modersmålet. Han hade därför under år 1964 följt universitetsundervisningen i litteraturhistoria och nordiska språk.

I sin deklaration 1965 tillgodoförde sig W vid beräkning av inkomst av tjänst avdrag med 1.193 kr för kostnader för resor till universitet, inköp av kurslitteratur, papper jämte kortregister samt utskrift av seminarieuppsats.

TN vägrade avdraget.

Hos PN uppgav W, att skolöverstyrelsen föreslagit att lärare i klassiska språk skulle erhålla tjänstledigt med full lön för att dessa lärare skulle beredas tillfälle att erhålla behörighet att undervisa i ytterligare ett ämne.

PN gjorde inte ändring i TN:s beslut, enär kostnader för "omskolning med anledning av gymnasiereform" var att hänföra till sådana utbildningskostnader, för vilka avdrag i taxeringshänseende inte kunde medges.

KR fann kostnaderna — vilka i och för sig lämnats utan anmärkning — med hänsyn till omständigheterna i målet utgöra för W nödvändiga utgifter för bibehåll-

lande av tjänst och tjänsteintäkter. (KR:s utslag den 18/5 1967.)

Jfr. RR 7/9 1966 (Skattenytt 1967 s. 191) avdrag medgivet för kostnader under lärarkurs vartill bidrag erhålles av kommunen.

Avdrag för skyddshandskar vid arbete i cementindustri

En cementarbetare A yrkade i sin deklaration 1965 vid beräkning av inkomst av tjänst avdrag med 275 kr för kostnad för arbetsverktyg (skyddshandskar).

TN medgav avdrag i berörda hänseende med 100 kr.

Hos PN yrkade A avdrag enligt deklarationen.

PN lämnade yrkandet utan bifall, enär avdrag för arbetskläder regelmässigt inte var medgivet.

Hos KR fullföljde A sin talan och anförde. A hade i åtta månaders tid under beskattningsåret arbetat på en fabrik för tillverkning av cementtaktegel. Han hade därvid varit nödsakad använda skyddshandskar för att händerna inte skulle komma i beröring med skarpt frätande cementvälling, då han i annat fall åsamkades sår i fingrarna, vilka sår trängde djupt in i köttet och ömmade vid beröring och endast läktes långsamt. Handskarna var oundgängligen nödvändiga för arbetets utförande och inte jämförbara med arbetskläder i vanlig mening. Tre par handskar hade blivit utslitna under i genomsnitt varje fjortondagarsperiod och sammanlagda kostnaden under året hade uppgått till 275 kr.

KR biföll A:s talan, när utgifterna för skyddshandskarna ansågs utgöra avdragsgill kostnad för tjänsteintäkternas förvärvande. (KR:s utslag den 28/6 1967.)

RN har uttalat (RN 1952:2:4) att avdrag för kostnader för arbetskläder inte bör medgivnas. Skulle arbetsgivare med hänsyn till visst arbetes speciella natur tillhandahålla anställda särskilda för sådant arbetes utförande avsedda persedlar, vilka kunde anses jämställda med arbetsredskap, ex. särskilda arbetshandskar, bör den anställde dock därigenom inte anses åtnjuta skattepliktig intäkt. — I RÅ 1952 Fi 1307 vägrades en civilingenjör anställd vid ett fabriksföretag som tillverkade svavelsyra och natronlut avdrag för kostym och skjorta, vilka frätts sönder i arbetet. Hans arbete var av så skiftande art att han inte ständigt kunde bära skyddskläder. I RÅ 1955 Fi 1057 vägrades brandchef avdrag för kläder förstörda vid brand. I vissa fall har emellertid avdrag medgivits för kostnader för tvätt av kläder för tjänsten. Sålunda har barnmorska medgivits dyl avdrag (RÅ 1947 Fi 974). Samma utgång beträffande kontorsbiträde på lasarett, tillika stenograf vid operationer, för tvätt av vit steril rock som erfordrades för tillträde till operationsrummet (RÅ 1955 Fi 1625).

Byggnadskreditivräntor

S innehade med tomträtt en tomt. Enligt köpekontrakt 21/3 1962 sålde en kommun för en preliminärt beräknad köpeskilling av 64.500 kr till S ett på tomten ”uppfört enfamiljs bostadshus jämte garage och förråd”. Den slutliga köpeskillingen skulle utgöra samma belopp som det av länsbostadsnämnden för byggnaden

slutligt fastställda försäljningspriset. S:s slutliga kontantinsats var sålunda beroende såväl av det beläningsvärde nämnden åsatte fastigheten som av ovannämnda försäljningspris. — Enligt slutredovisning från kommunen 14/11 1964 uppgick köpeskillingen för byggnaden — inberäknat byggnadskreditivräntor på 1.421 — till 64.722 kr.

I sin deklaration år 1965 tillgodoförde sig S vid beräkning av underskott av fastigheten avdrag för räntebeloppet 1.421 kr.

TN följde deklarationen.

Hos PN yrkade TI, att avdraget på 1.421 kr inte skulle beviljas. TI anförde, att S inte varit låntagare betr. byggnadskreditivet och att räntan därpå utgjorde del av anskaffningskostnaden för fastigheten och såsom sådan ej var avdragsgill.

PN yttrade. S hade i samband med förvärvet av tomträtten med kommunen träffat avtal om inköp av en byggnad, varvid han förbundit sig att stå för kommunens kostnader för byggnaden, beräknade till ca 64.500 kr, jämte vissa kostnader för staket m. m. Då S härigenom fick anses ha iklätt sig ansvar jämväl för finansieringskostnaderna under byggnadstiden, var han berättigad till ränteavdraget.

Hos KR fullföljde TI sin talan.

KR biföll TI:s talan och anförde. Enligt köpekontraktet sålde kommunen till S ett bostadshus på den av honom med tomträtt förvärvade fastigheten. Emellertid var bostadshuset vid tiden för kontraktslutet inte uppfört. Innebörden av kontraktet måste därför anses vara att S av kommunen beställt bostadshuset och att kommunen såsom byggherre ensam haft att svara för finansiering av byggnationen. Det måste jämväl anses att den prel. kontraherade köpeskillingen beräk-

nats på basis av angivna premisser. Byggnadskreditivräntorna får följaktligen — så mycket mer som räntorna, såvitt det framgår av utredningen, är fiktiva och endast avser av kommunen å eget i byggnationen nedlagt kapital beräknade räntor — anses utgöra del av produktionskostnaderna för bostadshuset och förty jämväl del av den slutligt bestämda köpeskillingen för huset. Vid angivna förhållande är S icke berättigad till avdrag för räntorna. (KR :s utslag den 21/2 1967.)

Avdrag för litteratur

En med.dr R tillgodoförde sig vid beräkning av inkomst av tjänst i sin deklaration 1964 avdrag för kostnader för viss litteratur. R uppgav att anskaffandet av litteraturen föranletts av det med hans tjänst förenade ansvaret för medicinsk ledning av blodförmedlingsverksamhet och därmed förenad konsultationsverksamhet vid olika sjukhus.

Sedan TN medgivit avdraget yrkade TI hos PN, att avdrag skulle vägras för kostnader för följande litteratur, nämligen Statistisk årsbok, Kommunalkalendern, Sverige-ciceronen, Vem är Vem och Nordisk Medicin.

R genmälte. Ifrågavarande statistiska, kommunalbiografiska och bibliografiska verk var nödvändiga för hans uppdrag som sakkunnig i pågående och ej avslutade offentliga utredningar.

PN biföll TI:s talan.

Hos KR hemställde R om taxering enligt deklarationen.

I sitt utslag yttrade KR. På grund av de särskilda förhållanden, R åberopat, får han anses berättigad till avdrag för kostnaderna för Statistisk årsbok och Kommunalkalendern. Kostnaderna för

Sverige-ciceronen och Vem är Vem får anses vara att huvudsakligen hänföra till privata levnadskostnader och är därför ej avdragsgilla. Enär i årsavgiften för medlem i Svenska Läkaresällskapet torde såsom medlemsförmån ingå rätt att utan särskild kostnad erhålla tidskriften Nordisk Medicin kan — även om en del av årsavgiften får antagas belöpa på tidskriften — detta förhållande icke medföra annat bedömande än att avgiften i sin helhet är sådan, för vilken enligt punkt 1 av anv. till 20 § KL avdrag icke må äga rum. Avdrag kan därför ej heller medgivas för kostnader för Nordisk Medicin (KR :s utslag den 9/5 1967.)

Beträffande prenumerationsavgifter jfr. RÅ 1966 ref. 21 (SN 1966 s. 407.)

Vite

Genom anmaning 7/6 1966 förelades E att vid vite till TO avlämna deklaration till ledning för taxering 1966. Anmaningen överlämnades till E:s hustru 28/12 1966. E tillställdes meddelande enligt 33 kap. 8 § RB att anmaningen överlämnats.

E avlämnade dock inte någon deklaration. TI hemställde hos ÖÄ att ÖÄ skulle förordna om uttagande av vitet. Tillika framhöll TI bl. a. att makarna E år 1966 — liksom en rad tidigare år — inte avgivit deklarationer. I stället hade de påförts taxeringar för inkomst och till AVS efter skönsmässiga grunder.

ÖÄ beslöt att inte förordna om vitets uttagande samt yttrade. Vitesföreläggandet hade delgivits E vid en tidpunkt, då TN redan avslutat sitt arbete. Den infordrade deklarationen kunde ej tjäna det med vitet avsedda syftet att vara TN till vägledning vid åsättande av taxering.

Ändamålet med vitesföreläggandet fick därför anses vara förfallet.

Hos KR yrkade TI att KR skulle förordna om vitets uttagande. TI anförde bl. a. Emot ÖÄ:s motivering måste genmälas, att syftet med vitesföreläggandet inte får anses begränsat till TN:s behov av deklarationsmaterial utan i samma mån är hänförligt till TI:s uppgifter att verka för en i möjligaste mån riktig taxering sedan TN:s arbete avslutats. I överensstämmelse härmed är det också TI som fullföljt ärendet. Med ÖÄ:s ståndpunkt skulle en aktivitet med vitesföreläggande av TO bli ineffektiv. Anmaning med vitesföreläggande skall ju regelmässigt föregås av anmaning utan vitespåföljd eller av erinran om deklarationsplikten. Ett vitesföreläggande torde därför inte så sällan beslutas först under den allra sista delen av taxeringsperioden, varför delgivning inte sker förrän efter periodens slut och i vart fall deklaration knappast är att förvänta i sådan tid, att den kan be-

handlas av TN. Under senare år hade taxeringsnämnderna uppmanats till ökad användning av vitesinstitutet. Icke förty har förfarandet kommit till användning endast i sådana fall, där det ansetts mycket angeläget att den felande handlingen inkommer. I dessa fall är det givetvis lika angeläget att vidmakthålla kravet på den infordrade handlingen även för TI:s fortsatta åtgärder. En konsekvens av ÖÄ:s ställningstagande skulle bli, att TI nödgas förelägga den skattskyldige nytt vite vid en tidpunkt, då den föregående anmaningen kanske inte hunnit delgivas den skattskyldige. I stället synes man böra sträva efter samordning mellan TN:s och TI:s åtgärder.

KR: ej ändring, enär ÖÄ:s beslut fick anses lagligen grundat. (KR:s utslag den 19/6 1967.)

Jfr. Hedborg m. fl. Taxeringshandbok 2:a uppl. s. 318 och Wennergren, Svensk Skattetidning 1960 s. 540 f.